

Een homoseksuele inwoner stelt vanwege zijn geaardheid door de gemeente Bunschoten te zijn geschofferd. Daarvan bestaat een geluidsopname, maar de gemeente verklaarde onlangs bij monde van wethouder Alice Kok

niet in de gelegenheid te zijn geweest deze te beluisteren. De advocaat van de inwoner beweert het tegendeel. Wat is de betrokken persoon de afgelopen tijd overkomen? Zijn schokkende relaas.

‘Als homo kon ik maar beter verdwijnen’

‘Ik vergeet die dag nooit meer’, zegt Willem. Ik was door de gemeente Bunschoten opgeroepen om met een sociaal onderzoeker en een fraudeconsulente te praten over mijn vermeende verdiensten. Het gesprek kreeg snel een onverwachte wending. ‘Maar jij hebt een relatie hè?’, vroeg de sociaal onderzoeker. ‘En je verblijft ook bij je vriend, toch?’

Ik antwoordde: ‘Ja, sinds een paar maanden ben ik vaker bij mijn vriend, mag dat niet?’ De fraudeconsulente vroeg mij waar ik mijn kleding heb liggen. Ik antwoordde: ‘Bij mij thuis.’ ‘Niet bij je vriend?’, vroeg ze.

Ik antwoordde dat ik ook wat kleding bij mijn vriend heb liggen, maar ook gewoon bij mij thuis, zoals de rest van mijn spullen. Ik woon daar niet.

De sociaal onderzoeker vroeg daarna of ik vond dat ik recht heb op een bijstandsuitkering. Waarop ik antwoordde dat ik daar inderdaad recht op heb, omdat ik verder niets verdien. Ik wilde een toelichting geven op mijn hobbymatige activiteiten, maar ik kwam er zo langzamerhand achter dat zij daar geen oren naar hadden. Waar het hen om te doen was: het wonen bij mijn vriend.

Mij werd verteld dat in een periode van zes maanden enkele observaties zijn verricht in verband met een mogelijke werkplek. Toen zagen de sociaal onderzoekers mij naar een andere woning rijden. Toevallig lag er op een ochtend ook eens een keer een laag ijs op de auto, dus concludeerden zij dat mijn auto daar al een paar dagen

moet hebben gestaan. Eigenlijk werd er direct een oordeel geveld over dat ik geen recht meer had op een bijstandsuitkering, omdat ik bij mijn vriend verblijf. Als ik mij echter wilde verweren, lieten de twee mij nauwelijks uitpraten, ze overruleden mij volledig.

‘Als ik mij echter wilde verweren, lieten de twee mij nauwelijks uitpraten, ze overruleden mij volledig’

Vervolgens stelde de sociale onderzoeker: ‘Jij eet bij je vriend, je hebt je kleding daar liggen. En waar was jij jouw kleding?’

Ik antwoordde: ‘Ik was mijn kleding thuis.’ De fraudeconsulente vroeg: ‘Maar is het dan wel logisch dat jij je kleren thuis wast, terwijl je alles bij jouw vriend hebt liggen?’ Ik antwoordde: ‘Ik heb toch ook niet gezegd dat ik alles heb liggen bij hem?’ Fraudeconsulente: ‘Nou ja, de meeste van je kleding dan.’

Ik: ‘Nou, nee, ook niet, alles ligt gewoon bij mij thuis op een paar kledingstukken na, zoals ik net al zei.’ Hierop vervolgde de sociale onderzoeker: ‘Maar dat maakt niet uit, jij verblijft gewoon bij je vriend in een andere gemeente.’ Ook kreeg ik de vraag of ik een sleutel heb van het huis van mijn

vriend. Ik bevestigde: ‘Sinds een klein tijdje, ja.’ ‘Zie je, dit zijn allemaal facetten waaruit blijkt dat jij geen recht hebt op een uitkering’, aldus de sociaal onderzoeker.

Hierop antwoordde ik geïrriteerd; ‘Nou dan schrap je die toch lekker?, als jullie toch al vinden dat ik samenwoon, dan ga ik wel mijn huis opzeggen. Hoewel ik dat eigenlijk helemaal (nog) niet wil, maar als ik geen uitkering meer krijg dan zal het wel moeten. Anders kan ik de huur en vaste lasten niet betalen.’ Trouwens, ik slaap en eet óók regelmatig bij andere vrienden of bij mijn ouders. Dat mochten ze zo navragen. Dat maakten ze weinig uit. Alleen de feiten en omstandigheden die in hun straatje pasten, werden eruit gepikt. Er was duidelijk sprake van willekeur.

‘Toen hij dat zei, brak ik. Ik kon niet meer’

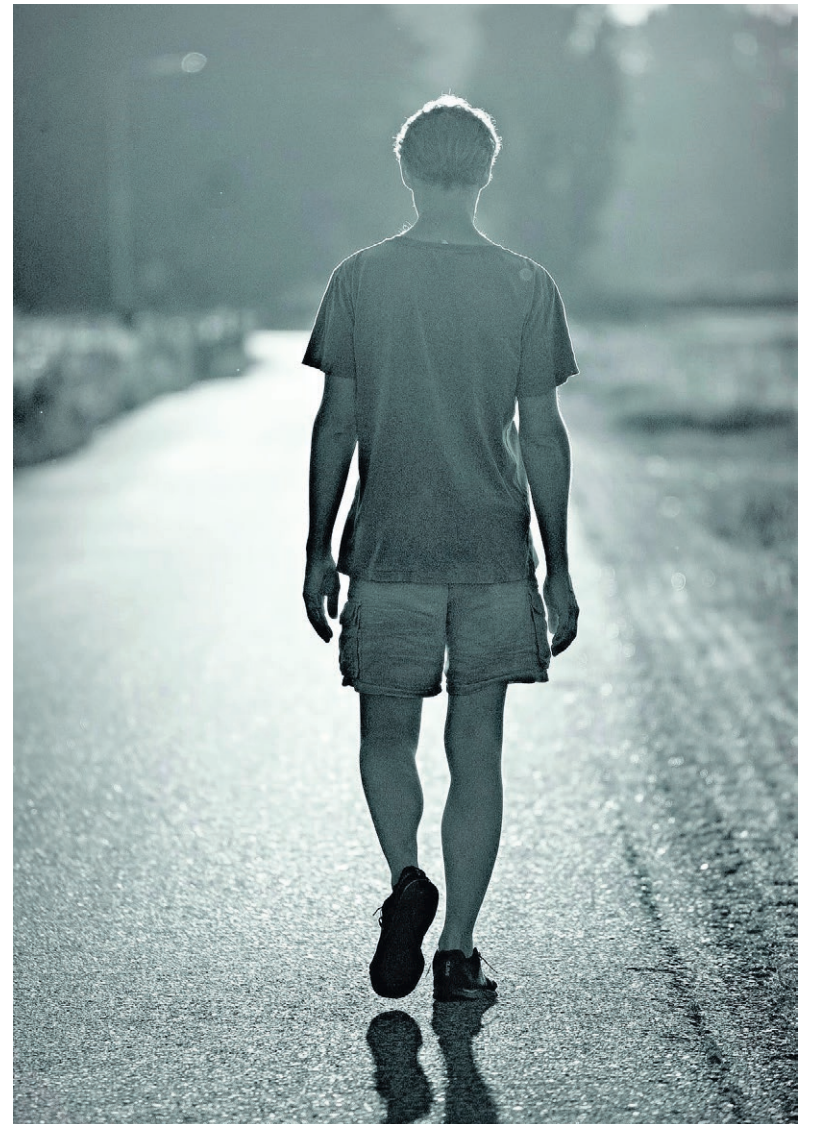
‘Ik weet alles van je, ik ken je hele verleden’, zei de sociaal onderzoeker, ‘Ik heb voorheen bij de politie gezeten, ik weet jouw situatie dus daar houd ik best rekening mee.’

‘Ik kan alles bij je opvragen, ook je bankafschriften en ik kan zo naar je vriend gaan om zijn huis te doorzoeken, maar dat doe ik niet want dat vind ik te gênant voor woorden.’ En zo ging het gesprek een tijdje door.

Het is wel merkwaardig, dacht ik. Het zou in deze situatie juist redelijk zijn geweest om een huisbezoek af te leggen in plaats van achter een bureau of vanuit een observatieauto aannames zitten te doen. Dan kon er namelijk een veel beter beeld worden gevormd over mijn feitelijke hoofdverblijf. Dan konden ze zien dat al mijn spullen en de meeste kleding gewoon bij mij thuis liggen. Mijn vriend heeft overigens een huisgenoot, dus ik pas er niet eens bij. En waarom is het te gênant voor woorden om een huisbezoek te doen? De persoonlijke mening van de sociaal onderzoeker zou er niet toe moeten doen.

‘Snap je wat ik bedoel?’

De sociaal onderzoeker bracht een nare periode uit mijn verleden ter sprake waarin ik heel wat te-

„Ik moest maar lekker weggaan.“

genslagen te verwerken kreeg, en daardoor in een depressie belandde en angsten had ontwikkeld. Ik wilde daar een toelichting op geven, maar ik kwam er niet aan toe. De sociaal onderzoeker kapte mij met alles af en zei: ‘Maar Willem, het zou ook goed zijn hè, gezien de situatie, dat jij lekker uit Bunschoten verdwijnt...’. ‘Want Willem’, vervolgde de sociaal onderzoeker, ‘Het is nog steeds een issue als je homo bent, snap je wat ik bedoel?’

Toen hij dat zei, brak ik. Ik kon niet meer. Ik zei al stotterend, huilend dat ik heus graag bij mijn vriend ben en ook liever alles uit mijn verleden achter mij zou willen laten, maar niet weet hoe ik het allemaal moet doen. De twee gaven aan dat dat niet hun probleem was en betoogden nogmaals, kort samengevat, dat ik maar lekker moet weggaan en dat mijn vriend dan maar voor mij moet zorgen. Ik moest het maar zo snel mogelijk met mijn vriend bespreken hoe ik dat dan ga doen, maar niet hier blijven. Aldus de sociaal onderzoeker en fraudeconsulente.

De fraudeconsulente benadrukte dat mijn uitkering gewoon wordt beëindigd. Dat was zeker. Ik zou geen geld meer van ze krijgen. De sociaal onderzoeker viel bij: ‘Want je hebt eigenlijk gewoon een relatie, jullie eten samen, als hij ziek is zal jij voor hem wassen, doe je boodschappen voor hem en andersom ook...’

Echter, in het hele gesprek is niet gesproken over of ik mijn vriend

al dan niet verzorg bij ziekte. Het lijkt erop dat het hebben van relatie op zich dus een reden was om mijn bijstandsuitkering te stoppen? Of is het omdat ik homo ben?

De twee gaven aan dat het advies aan het college van burgemeester en wethouders zou zijn dat de bijstandsuitkering per toekomstige datum wordt beëindigd. Zij zouden zich er hard voor maken dat het verder geen consequenties heeft voor de bijstandsuitkering over de voorliggende periode. Dus in het advies gaan ze het op die manier uitschrijven.

Ik moest een heel kort verslagje van dit gesprek ondertekenen. Ik benadrukte nog dat ik dus helemaal niet bij mijn vriend woon. Maar goed; ‘Dan verdwijnt ik als homo toch lekker.’

Een paar weken later kreeg ik het besluit van de gemeente Bunschoten met daarin vermeld dat mijn bijstandsuitkering met terugwerkende kracht van zes maanden werd ingetrokken en teruggevorderd vanwege dat ik niet meer in de gemeente Bunschoten woonde. Aan het college van burgemeester en wethouders was helemaal niets geadviseerd om de bijstandsuitkering pas per toekomstige datum te beëindigen. Slapeloze nachten heb ik er van gehad. Ik was emotioneel gebroken.

De gemeente Bunschoten heeft eerder aangegeven met een reactie te willen wachten tot de de raadsvergadering van 27 september.

Ongeoorloofd

Dit was het verhaal van mijn cliënt Willem (gefingerde naam). In de Bunschoter heeft een ingezonden brief en artikelen gestaan over de geluidsopname van het rechtmatigheidsgesprek waar CDA-Bunschoten om heeft gevraagd.

Ik, mw. D. Deijle, als zijn juridisch belangenbehartiger ben erg begaan met wat Willem is overkomen. Hij wilde zijn verhaal publiceren. Ook hierin sta ik hem bij en heb voor hem een verkorte versie op papier gezet. Bij deze dus.

Ik denk dat u zelf wel een goed beeld heeft gekregen van hoe het gesprek voor mijn cliënt

moet zijn geweest. Als u het zou horen, zouden de rillingen over uw lichaam gaan. Helaas is de opname in de voorgaande bezwaar- en beroepsprocedures door de vorige advocaat niet ingezet. In de hogere beroepsprocedure (gestart in het voorjaar van 2017) heb ik dit wel gedaan, mijn cliënt heeft niets te verliezen. De zaak komt hopelijk dit jaar nog op zitting. Op deze manier uitlokken van een verklaring tijdens een rechtmatigheidsonderzoek, en daarbij ook nog eens de seksuele geaardheid erbij halen, is ongeoorloofd. Hopelijk ziet de Centrale Raad van Beroep dit ook zo. We wachten af en wordt vervolgd.